

Utlåtande 2006:175 RVII (Dnr 325-3394/2006)

Mottagande och anordnande av kommunalt boende för ensamkommande asylsökande barn över 14 år

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta följande

1. Överenskommelsen mellan Stockholms stad och Migrationsverket om mottagande av ensamkommande asylsökande barn, *bilaga 1*, godkänns.
2. Överenskommelsen mellan Stockholms stad och Migrationsverket om anordnande av kommunalt boende för ensamkommande asylsökande barn, *bilaga 2*, godkänns.
3. Socialtjänstnämnden ges i uppdrag att inom Stockholm HVB barn & ungdom (hem för vård eller boende) driva verksamheten i enlighet med överenskommelsen.

Kommunstyrelsen beslutar för egen del följande under förutsättning av att kommunfullmäktige fattar beslut enligt ovan

Stadsdirektören eller den han sätter i sitt ställe ges i uppdrag att teckna de bilagda överenskommelserna.

Föredragande borgarrådet Margareta Olofsson anför följande.

Ärendet

Från och med den 1 juli 2006 har kommunerna fått överta ansvaret för boende för ensamkommande barn som söker asyl i Sverige. Kostnadsansvaret ligger kvar hos staten. Kommuner som ska inrätta egna gruppboenden ska teckna överenskommelse om detta med Migrationsverket. Ett stort antal ensamkommande barn kommer årligen till Stockholmsområdet. Staden föreslås teckna överenskommelse med Migrationsverket om tio platser i gruppboende och två jourplatser för barn i åldrarna 14-18 år fr.o.m. den 1 september 2006. Institutionen som är tänkt att användas är Linggårdens behandlingshem inom Stockholm HVB barn & ungdom, som hör till socialtjänstnämnden. Ytterligare tio platser i gruppboende och tre jourplatser planeras att inrättas inom Stockholm HVB barn & ungdom fr.o.m. den 1 januari 2007.

Beredning

Ärendet har beretts av stadsledningskontoret (välfärd och utbildningsavdelningen i samråd med juridiska avdelningen) och socialtjänstförvaltningen.

Mina synpunkter

Det är självklart att en stad som Stockholm ska ta emot ensamkommande barn som söker asyl och erbjuda ett bra boende under den tid som barnen väntar på beslut om uppehållstillstånd. Jag är stolt över att staden står väl rustad med en bra organisation och duktiga medarbetare för att ta emot dessa barn på bästa möjliga sätt.

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Kommunstyrelsen delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår kommunfullmäktige besluta följande

1. Överenskommelsen mellan Stockholms stad och Migrationsverket om mottagande av ensamkommande asylsökande barn, bilaga 1, godkänns.

2. Överenskommelsen mellan Stockholms stad och Migrationsverket om anordnande av kommunalt boende för ensamkommande asylsökande barn, *bilaga 2*, godkänns.
3. Socialtjänstnämnden ges i uppdrag att inom Stockholm HVB barn & ungdom (hem för vård eller boende) driva verksamheten i enlighet med överenskommelsen.

Kommunstyrelsen beslutar för egen del följande under förutsättning av att kommunfullmäktige fattar beslut enligt ovan

Stadsdirektören eller den han sätter i sitt ställe ges i uppdrag att teckna de bilagda överenskommelserna.

Stockholm den 6 september 2006

På kommunstyrelsens vägnar:
ANNIKA BILLSTRÖM

Margareta Olofsson

Anette Otteborn

ÄRENDET

Från och med den 1 juli 2006 har kommunerna fått överta ansvaret för boende för ensamkommande barn som söker asyl i Sverige. Kostnadsansvaret ligger kvar hos staten. Kommuner som ska inrätta egna gruppboenden ska teckna överenskommelse om detta med Migrationsverket. Ett stort antal ensamkommande barn kommer årligen till Stockholmsområdet. Staden föreslås teckna överenskommelse med Migrationsverket om tio platser i gruppboende och två jourplatser för barn i åldrarna 14-18 år fr.o.m. den 1 september 2006. Institutionen som är tänkt att användas är Linggårdens behandlingshem inom Stockholm HVB barn & ungdom som hör till socialtjänstnämnden. Ytterligare tio platser i gruppboende och tre jourplatser planeras att inrättas inom Stockholm HVB barn & ungdom fr.o.m. den 1 januari 2007.

BEREDNING

Ärendet har beretts av stadsledningskontoret (välfärd och utbildningsavdelningen i samråd med juridiska avdelningen) och socialtjänstförvaltningen.

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat 23 augusti 2006 har i huvudsak följande lydelse.

Bakgrund

Ensamma barn som ansöker om asyl förekommer i stora delar av världen. De flesta kommer från Irak, Kina, Somalia och Afghanistan, men det kan variera utifrån den politiska situationen i världen. Drygt hälften är pojkar och 80 % är över 15 år gamla. Drygt 220 barn kom till Sverige via Arlanda flygplats år 2005. 28 barn överfördes till Migrationsverkets gruppboenden i Stockholmsområdet. Resten följde med eller hämtades upp av någon som sade sig vara släkt med barnet, eller på annat sätt bekant med denne.

De flesta ensamkommande barn som kommer till Sverige får uppehållstillstånd på humanitära grunder. De allra flesta klarar av att gå i vanlig grundskola eller gymnasium, men behöver anpassad undervisning till en början. Många av dem kan engelska, vilket underlättar i kontakterna med omgivningen.

De ensamkommande barnens situation och särskilda utsatthet har uppmärksamrats mer och mer på senare år. Kommunerna åläggs fr.o.m. den 1 juli 2006 att tillhandahålla ett passande boende för dessa barn.

Ärendet

Socialtjänstens ansvar för ensamkommande barn

Migrationsverket har huvudansvaret för alla asylsökande. Likväl har kommunen det yttersta ansvaret för att alla som vistas i kommunen får det stöd och den hjälp de behöver. Socialtjänsten ska enligt 6 kap socialtjänstlagen (SoL) se till att barn som inte kan bo i det egna hemmet tas emot i familjehem eller på hem för vård eller boende (HVB). Enligt 11 kap 1 § SoL ska socialnämnden utan dröjsmål inleda utredning av vad som genom ansökan eller på annat sätt kommit till nämndens kännedom och som kan föranleda någon åtgärd av nämnden. Detta innebär att den stadsdelsnämnd där ett ensamkommande barn vistas ska utreda detta barns behov. Alla ensamkommande barn företräds av en god man som i förälders ställe ansvarar för barnets personliga förhållanden. Den gode mannen ska regelbundet träffa barnet och har möjlighet att utöva inflytande över barnets skolgång och boende. Anmälan om behov av god man ska göras omedelbart och det är överförmyndarnämnden i den kommun där barnet vistas som ska förordna god man.

Situationen efter den 1 juli 2006

I Sverige finns tre ankomstkommuner för ensamkommande asylsökande barn. Dessa är Sigtuna/Solna, Malmö och Mölndal. Dessa kommuner har ordnat särskilda ”transit-boenden” där barnen kan bo en kortare tid, till dess att de kan flytta till antingen ett gruppboende för ensamkommande barn, ett lämpligt familjehem eller något annat boende. Migrationsverket driver inte längre några gruppboende för ensamkommande barn. I nuläget har sju kommuner tecknat överenskommelse med Migrationsverket om att bli anvisningskommuner.

Barn i eget boende (EBO)

Merparten av de ensamkommande barnen som kommer till Arlanda flygplats flyttar hem till en släkting/anhörig som är bosatt i Stockholmsområdet. Av olika orsaker fungerar inte alltid ett EBO-boende. Migrationsverkets företrädare på Arlanda flygplats har dock inga befogenheter att stoppa ett EBO-boende. Migrationsverket har därför i sitt förslag till nya rutiner skrivit att socialjouren i den aktuella kommunen omedelbart ska informeras om EBO-boendet.

Därutöver har diskussioner mellan Migrationsverket och kommunerna resulterat i att den gemensamma ambitionen ska vara att alla ensamkommande barn som tänker flytta till ett EBO-boende, i första hand ska anvisas till ankomstkommunen Sigtunas tillfälliga boende. Detta för att kommunens/stadsdelsnämndernas representanter ska hinna träffa barnet och undersöka den uppgivna EBO-adressen, innan flytten. Utredningen om familjehemsplacering i släktinghem ska omedelbart påbörjas. I de fall släktinghemmet är olämpligt ska kommunen/stadsdelsnämnden i samråd med Migrationsverket söka andra boendelösningar.

Kostnader och ersättningar

Kommunens rätt till statlig ersättning regleras i förordningarna (1996:1357) och (2202:1118) om statlig ersättning för asylsökande m.fl. Kommuner, som tecknar överenskommelse med Migrationsverket om mottagande av ensamkommande barn, får en statlig ersättning på 500 tkr per år samt ersättning för kostnader för transport av barnet till boendet. Kommunen har vidare rätt till ersättning för kostnader för barnavårdsutredning med 31 tkr eller 39 tkr per utredning, beroende på om det gäller placering på institution eller i familjehem. Vidare ersätts kommunen som tecknat överenskommelse med 1 500 kr per dygn och plats oavsett om platsen är belagd eller inte, samt ytterligare 150 kr per dygn när platsen är belagd. Ersättningen gäller även för jourplatserna.

Kostnader för placering av ensamkommande barn i jourhem, familjehem eller på HVB-hem, återsöks enligt särskilda rutiner av respektive stadsdelsnämnd.

För ensamkommande barns skolgång ersätter Migrationsverket grundskolan med 53 100 kr per elev och gymnasieskolan med 60 300 kr per elev. Efter särskild prövning kan Migrationsverket betala ut extra ersättning för barn med behov av särskilt stöd. Det är stadsdelsnämnderna respektive utbildningsnämnden som återsöker ersättning för dessa kostnader.

Stadsledningskontorets synpunkter och förslag

Stadsledningskontoret föreslår att överenskommelse tecknas med Migrationsverket om mottagande av asylsökande ensamkommande barn. Stadsledningskontoret föreslår att överenskommelse tecknas gällande tio platser i gruppboende och två jourplatser för asylsökande ensamkommande barn i åldrarna 14-18 år att fr.o.m. den 1 september 2006. Dessa platser föreslås inrättas vid Lingårdens behandlingshem och verksamheten utvecklas för att passa den nya målgruppens behov. Ytterligare tio platser i gruppboende och tre jourplatser föreslås inrättas inom Stockholm HVB barn & ungdom fr.o.m. 1 januari 2007.

Stadsledningskontoret föreslår att biträdande stadsdirektören ges i uppdrag att teckna överenskommelserna.

Bilagor

1. Överenskommelsen med Migrationsverket om mottagande av asylsökande ensamkommande barn.
2. Överenskommelsen med Migrationsverket om anordnande av boende för asylsökande ensamkommande barn.